

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG SINH HOẠT TỔ CHUYÊN MÔN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC TẠI CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TỈNH BÌNH DƯƠNG

Lê Thị Hồng Xuân

Trường Đại học Thủ Dầu Một

Email: xuanth@tdmu.edu.vn

Tóm tắt: Bài viết đề cập quản lý hoạt động của Tổ chuyên môn (TCM). TCM là một bộ phận cấu thành bộ máy của nhà trường... Sinh hoạt chuyên môn góp phần tháo gỡ những khó khăn trong quá trình giảng dạy, tạo điều kiện cho giáo viên (GV) giữa các tổ giao lưu học tập lẫn nhau, trao đổi kinh nghiệm về những cách làm hay, sáng tạo, hiệu quả nhằm góp phần đẩy mạnh phong trào thi đua “Dạy tốt - Học tốt”, đồng thời qua đó tạo được sự thống nhất trong thực hiện quy chế chuyên môn.

Từ khóa: Quản lý hoạt động, sinh hoạt tổ chuyên môn, đổi mới giáo dục, trường Trung học phổ thông.

Nhận bài: 27/06/2022; Phản biện: 02/07/2022; Duyệt đăng: 05/07/2022

1. Đặt vấn đề

Tại các trường trung học phổ thông (THPT), hiệu quả hoạt động của tổ chuyên môn (TCM) ảnh hưởng rất lớn đến kết quả hoạt động dạy và học trong trường, có thể nói là quyết định chất lượng, hiệu quả đào tạo và giữ vai trò quan trọng trong việc hoàn thành mục tiêu của nhà trường. Thực tế trong các trường THPT ở tỉnh Bình Dương cho thấy có TCM hoạt động rất mạnh nhưng vẫn còn TCM hoạt động một cách thụ động, ỷ lại với những tồn tại tại tồn tại như: ít bàn luận về chuyên môn, sử dụng phương pháp nào phù hợp với bài dạy của phân môn sắp dạy,... mà chỉ tập trung vào việc sinh hoạt cho đủ số lần trên tháng theo quy định. Tổ trưởng chưa phát huy hết vai trò của mình, thường có tâm lí coi mình cũng như giáo viên (GV) bình thường khác, chỉ lo hồ sơ đầy đủ, sạch đẹp; chưa phân công nhiệm vụ cho GV theo đúng yêu cầu, nhiệm vụ; chưa chủ động xây dựng và thực hiện kế hoạch, chưa mạnh dạn trong việc đề xuất các ý kiến để nâng cao chất lượng sinh hoạt chuyên môn. Nội dung sinh hoạt TCM chưa phong phú, hình thức còn đơn điệu, chưa đi sâu vào các vấn đề trọng tâm đổi mới phương pháp dạy học và tháo gỡ những khó khăn cho GV trong tổ... Trước những vấn đề còn tồn đọng trên cần phải có những biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động sinh hoạt TCM ở các trường THPT của tỉnh Bình Dương góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo của ngành giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay.

2. Các khái niệm cơ bản

2.1. Quản lý

Theo tác giả Trần Kiểm: “Quản lý là những tác động của chủ thể quản lý trong việc huy động phát huy, kết hợp, sử dụng, điều chỉnh, điều phối các nguồn lực (nhân lực, vật lực, tài lực) trong và ngoài nước (chủ yếu là nội lực) một cách tối ưu nhằm đạt mục đích của tổ chức với hiệu quả cao nhất”.

2.2. Quản lý nhà trường

Nhà trường là một tổ chức giáo dục cơ sở mang tính

nhà nước - xã hội, là nơi trực tiếp làm công tác giáo dục và đào tạo, nó nằm trong môi trường xã hội và có tác động qua lại với môi trường đó. Tại Điều 48 Luật Giáo dục sửa đổi bổ sung 2009 quy định: “Nhà trường trong hệ thống giáo dục quốc dân thuộc mọi loại hình đều được thành lập theo quy hoạch, kế hoạch của Nhà nước nhằm phát triển sự nghiệp giáo dục”.

Theo Giáo sư Phạm Minh Hạc “Quản lý nhà trường là thực hiện đường lối giáo dục của Đảng, Nhà nước trong phạm vi trách nhiệm của mình, tức là đưa nhà trường vận hành theo nguyên lý giáo dục để tiến tới mục tiêu quản lý, mục tiêu đào tạo đối với ngành giáo dục, với thế hệ trẻ và đối với từng HS”.

2.3. Tổ chuyên môn

TCM là một loại hình tổ chức trong nhà trường do Hiệu trưởng quyết định trong cơ cấu tổ chức của nhà trường. Điều 16, điều lệ trường THCS, trường THPT nhiều cấp học được ban hành kèm theo Thông tư 12/2011/TT-BGD & ĐT ngày 28/03/2011 gọi tắt là Điều lệ trường trung học đã quy định: “Mỗi TCM có tổ trưởng, từ 1 đến 2 tổ phó chịu sự quản lý, chỉ đạo của Hiệu trưởng, do Hiệu trưởng bổ nhiệm và giao nhiệm vụ vào đầu năm học”.

2.4. Quản lý hoạt động của tổ chuyên môn

Quản lý hoạt động sinh hoạt TCM được coi là một trong những nhiệm vụ của các nhà quản lý. Quản lý hoạt động sinh hoạt TCM là quá trình tác động có định hướng, có chủ đích của các cấp quản lý đến các TCM về những nội dung như kế hoạch chuyên môn, kế hoạch giảng dạy TCM; hoạt động dạy học; nội dung sinh hoạt TCM; việc thực hiện quy chế của TCM và GV.

3. Biện pháp quản lý hoạt động TCM đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông tại các trường THPT tỉnh Bình Dương

3.1. Xây dựng kế hoạch hoạt động TCM đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông tại các Trường THPT

Hiệu trưởng chỉ đạo việc xây dựng kế hoạch năm học của TCM bằng cách thành lập nhóm xây dựng kế hoạch hoạt động TCM do Hiệu trưởng phụ trách, trong đó có

các tổ trưởng TCM làm công tác tham mưu. Khi lập kế hoạch, Hiệu trưởng cần chỉ đạo tổ trưởng TCM thực hiện theo quy trình như sau:

- Bước 1: Tổ trưởng TCM lập dự thảo kế hoạch năm học căn cứ vào dự thảo kế hoạch năm học của nhà trường, tham khảo các chủ trương, nhiệm vụ năm học của Phòng, Sở GD&ĐT.

- Bước 2: Sau khi hoàn thành dự thảo kế hoạch, tổ trưởng TCM gửi dự thảo cho các thành viên trong tổ nghiên cứu. Việc này giúp các thành viên có thời gian chủ động phát hiện ra những vấn đề bỏ khuyết, điều chỉnh cho dự thảo kế hoạch. Khi các thành viên trong tổ đã có đủ thời gian nghiên cứu dự thảo kế hoạch, TCM sẽ tiến hành trao đổi, thảo luận về dự thảo kế hoạch năm học để có những bổ sung hay điều chỉnh phù hợp.

- Bước 3: Điều chỉnh, hoàn thiện chính lý dự thảo kế hoạch: Sau khi được các tổ viên góp ý, bổ sung, tổ trưởng TCM sẽ chỉnh sửa lại, hoàn thiện kế hoạch lần cuối.

- Bước 4: Gửi dự thảo kế hoạch cho Hiệu trưởng phê duyệt: Sau khi chỉnh sửa, dự thảo kế hoạch năm học của TCM được tổ trưởng TCM nộp cho Hiệu trưởng theo thời gian quy định. Hiệu trưởng sẽ hoàn thiện dự thảo kế hoạch năm học của nhà trường, sau đó Hiệu trưởng sẽ ban hành kế hoạch năm học chung của nhà trường.

- Bước 5: Công bố và thực hiện kế hoạch: Căn cứ vào kế hoạch năm học được ban hành, một lần nữa tổ trưởng TCM chỉnh lại kế hoạch của tổ thành kế hoạch chính thức của TCM gửi cho Hiệu trưởng ký duyệt. Sau đó, các cá nhân căn cứ vào kế hoạch này điều chỉnh lại kế hoạch cả năm.

3.2. *Đổi mới quản lý hoạt động TCM đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông tại các Trường THPT*

- Thống nhất về nội dung và cách thực hiện các loại hồ sơ chuyên môn: Sổ ghi chép chuyên đề, nội dung về chuyên môn, các loại biên bản, kế hoạch bài dạy, sổ điểm cá nhân, sổ đăng ký giảng dạy, sổ ghi chép chuyên môn, sổ tự học, tự bồi dưỡng, sổ chủ nhiệm,...

- Quản lý, chỉ đạo tốt việc thực hiện các chuyên đề về chuyên môn như: Đổi mới phương pháp dạy học; bồi dưỡng HSG, phụ đạo HS yếu kém; viết sáng kiến kinh nghiệm; bồi dưỡng thường xuyên; áp dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy.

- Xây dựng tiêu chí và quy trình đánh giá xếp loại giờ dạy. Căn cứ vào tiêu chí đánh giá giờ dạy đã được Sở GD&ĐT quy định sẵn để chỉ đạo TCM trong việc thống nhất xây dựng quy trình đánh giá, xếp loại giờ dạy của GV một cách phù hợp theo chuẩn.

- Xây dựng ngân hàng đề thi, kiểm tra: Chỉ đạo và tổ chức việc xây dựng ngân hàng đề kiểm tra bao gồm các loại đề kiểm tra 15 phút, 45 phút, 90 phút, kiểm tra học kỳ, đề kiểm tra chất lượng, đề thi HSG,...

- Quản lý công tác thi đua: Sau các đợt thi đua theo chủ điểm, cuối học kỳ và cuối năm học... Hiệu trưởng yêu cầu các TCM họp đánh giá tình hình hoạt động của tổ, xếp loại thi đua của tập thể, cá nhân trong tổ và đề nghị khen thưởng.

- Quản lý việc thực hiện nội dung, chương trình dạy

học của GV trong TCM: quản lý GV thực hiện chương trình, nội dung dạy học thông qua các loại hồ sơ.

- Quản lý việc thực hiện kế hoạch giảng dạy của GV. Thực hiện kế hoạch dạy học là thực hiện kế hoạch đào tạo theo mục tiêu chung của Bộ GD&ĐT. Quản lý thực hiện quy chế chuyên môn: chương trình dạy học, soạn bài, đảm bảo nền nếp dạy học của GV theo quy định, chấm trả bài cho HS.

- Quản lý sinh hoạt TCM: Hiệu trưởng nắm bắt tình hình của TCM, kiểm tra biên bản sinh hoạt của TCM để đánh giá hiệu quả sinh hoạt TCM, góp ý kịp thời để khắc phục những tồn tại, từ đó từng bước nâng cao chất lượng sinh hoạt TCM.

3.3. *Đổi mới quản lý hoạt động bồi dưỡng và tự bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực quản lý cho tổ trưởng TCM đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông tại các Trường THPT*

Để thực hiện tốt công tác trên, Hiệu trưởng cần tổ chức các chuyên đề bồi dưỡng lý luận chính trị, tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh để nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm, năng lực quản lý cho đội ngũ tổ trưởng TCM.

Kế hoạch bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ quản lý TCM phải cụ thể hoá các tiêu chí: Chương trình, nội dung; Thời gian, địa điểm và các điều kiện về tài chính; Phân loại trình độ, thể mạnh và nhiệm vụ của từng người để bồi dưỡng chuyên sâu về một số mặt, từ đó phát huy tối đa khả năng của từng người, tăng hiệu quả hoạt động tại TCM. Nội dung bồi dưỡng cần chú ý vào các vấn đề sau:

+ Về trình độ chuyên môn: Cử đi học trên chuẩn trình độ thạc sỹ cho các tổ trưởng, tổ phó, đối tượng dự nguồn trong quy hoạch, có năng lực, có triển vọng phát triển. Cử tham gia các lớp bồi dưỡng thường xuyên, định kỳ về nghiệp vụ công tác quản lý của TCM do phòng GD&ĐT tổ chức.

+ Về kiến thức: Có kiến thức chuyên sâu và có khả năng hệ thống hóa kiến thức trong cả cấp học để nâng cao hiệu quả giảng dạy. Có khả năng hướng dẫn đồng nghiệp một số kiến thức chuyên sâu; có khả năng bồi dưỡng HSG, phụ đạo HS yếu kém; Có kiến thức kiểm tra, đánh giá HS phù hợp và chính xác; Có kiến thức về chính trị xã hội; Kiến thức về công nghệ thông tin, ngoại ngữ để đáp ứng yêu cầu dạy - học...

+ Về nghiệp vụ sư phạm: Có kỹ năng lập kế hoạch dạy học cho phù hợp với đối tượng HS; Sử dụng các hình thức kiểm tra phù hợp; Biết khai thác và sử dụng tốt thiết bị, đồ dùng dạy học; Có kỹ năng xây dựng môi trường học tập thân thiện, hợp tác; Biết hướng dẫn HS tự học; Có khả năng phối hợp với gia đình, đoàn thể trong việc giáo dục HS; Có biện pháp giáo dục HS cá biệt phù hợp...

+ Về nghiệp vụ quản lý: Nắm được các quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước về phát triển GD&ĐT; Nắm được kế hoạch phát triển bậc học, kế hoạch chiến lược phát triển nhà trường; Chú trọng rèn luyện kỹ năng lãnh đạo, quản lý.

Hiệu trưởng tạo điều kiện cho đội ngũ tổ trưởng, tổ phó TCM tham gia học các lớp trung cấp chính trị do Trung tâm Chính trị của tỉnh tổ chức. Tổ chức các đợt tham quan, thực tế để GV có điều kiện giao lưu, học hỏi kinh nghiệm điển hình về công tác quản lý TCM tại các trường trong và ngoài tỉnh. Bên cạnh đó đội ngũ các tổ trưởng, tổ phó TCM cũng cần có kế hoạch tự học, tự bồi dưỡng để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ và nghiệp vụ quản lý của bản thân.

3.4. Quản lý công tác kiểm tra, đánh giá tổ trưởng, tổ phó TCM, GV dựa trên chuẩn nghề nghiệp

* Bước 1: Thống nhất nội dung kiểm tra đánh giá: Nội dung kiểm tra, đánh giá tập trung vào 6 tiêu chuẩn (25 tiêu chí) sau:

- Tiêu chuẩn 1: Phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống
- Tiêu chuẩn 2: Năng lực tìm hiểu đối tượng và môi trường giáo dục
- Tiêu chuẩn 3: Năng lực dạy học
- Tiêu chuẩn 4: Năng lực giáo dục
- Tiêu chuẩn 5: Năng lực hoạt động chính trị, xã hội
- Tiêu chuẩn 6: Năng lực phát triển nghề nghiệp

* Bước 2: Quy trình đánh giá, xếp loại

- GV tự đánh giá xếp loại: Vào cuối năm học, Hiệu trưởng chỉ đạo cho GV trong nhà trường tự đánh giá. Đối chiếu với chuẩn, mỗi GV tự đánh giá và ghi điểm đạt được ở từng tiêu chí vào Phiếu GV tự đánh giá. Ở từng tiêu chuẩn, GV chuẩn bị các minh chứng liên quan đến các tiêu chí đã được quy định tại Chương II, Chuẩn nghề nghiệp GV trung học ghi dấu (x) vào cột tương ứng với số thứ tự nguồn minh chứng trong văn bản chuẩn. Căn cứ vào tổng số điểm và điểm đạt được theo từng tiêu chí.

- TCM đánh giá, xếp loại: Căn cứ vào kết quả tự đánh giá của GV và nguồn minh chứng do GV cung cấp, tập thể TCM dưới sự điều khiển của tổ trưởng, có sự tham gia của GV được đánh giá, tiến hành việc kiểm tra các minh chứng, xác định điểm đạt được ở từng tiêu chí của GV, ghi kết quả đánh giá và xếp loại của tổ vào phiếu đánh giá; đồng thời TCM phải chỉ ra được những điểm mạnh, điểm yếu của GV và góp ý cho họ xây dựng kế hoạch rèn luyện để nâng cao năng lực nghề nghiệp.

- Hiệu trưởng đánh giá, xếp loại: Hiệu trưởng xem xét

kết quả tự đánh giá của mỗi GV và kết quả đánh giá xếp loại của TCM để đưa ra quyết định đánh giá, xếp loại về từng GV trong trường.

4. Kết luận

Hoạt động TCM ở trường THPT là một yêu cầu bắt buộc và hết sức cần thiết, là một quy định trong trường trung học do Bộ GD&ĐT ban hành cũng như sự chỉ đạo của Sở GD&ĐT. Hoạt động sinh hoạt TCM là một hoạt động cần được tiến hành thường xuyên nhằm cập nhật kiến thức mới tiến bộ hoặc chia sẻ trao đổi kinh nghiệm của GV, giúp nâng cao trình độ cho GV theo yêu cầu của từng bậc học. Để hoạt động sinh hoạt TCM đạt hiệu quả, nhà quản lý cần hiểu được vai trò hoạt động của TCM, nắm vững các nội dung cần quản lý trong sinh hoạt TCM. Nâng cao chất lượng TCM trong nhà trường sẽ phát huy được tinh thần nỗ lực sáng tạo của GV trong tập thể sư phạm, tính đoàn kết nội bộ, năng lực điều hành của tổ trưởng chuyên môn cũng được phát huy. Vì vậy, việc xây dựng các biện pháp quản lý hoạt động sinh hoạt TCM đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông tại các trường THPT tỉnh Bình Dương là việc làm cấp thiết và phải được thực hiện thường xuyên. Với những biện pháp đã đề xuất, tác giả hy vọng sẽ góp phần nâng cao hiệu quả của công tác quản lý hoạt động sinh hoạt TCM đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông tại các trường THPT tỉnh Bình Dương trong thời gian tới. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông, chương trình tổng thể*, Hà Nội.
- [2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2011), *Thông tư số 12/2011/TT-BGD&ĐT ngày 28/3/2011 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT*.
- [3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư Ban hành Điều lệ trường trung học cơ sở, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học*, Hà Nội.
- [4]. Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam (2009). *Luật số 44/2009/QH12 ngày 25 tháng 11 năm 2009*, NXB Chính trị quốc gia Hà Nội..
- [5]. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Thông tư số 32/2018/TT-BGD&ĐT ngày 26/12/2018 của Bộ Giáo dục và Đào tạo*.
- [6]. Trần Kiểm (2002), *Khoa học quản lý nhà trường phổ thông*, NXB Đại học Quốc gia, Hà Nội.

Managing activities of professional groups to meet the requirements of general education renovation at the high schools in Binh Duong province

Le Thi Hong Xuan
 Thu Dau Mot University
 Email: xuanlth@tdmu.edu.vn

Abstract: The article presents the management of the professional team operation which is an integral part of the school structure. Professional activities contribute to solving difficulties in the teaching process, creating conditions for the teachers between groups to exchange and learn from each other, exchange experiences on good, creative and effective ways of doing things in order to contribute to promoting the emulation movement "Teaching well - Learning well", and thereby creating consistency in the implementation of professional regulations.

Keywords: Managing activities, activities of professional groups, educational innovation, high schools.